

Ingyenfűzet: „Őszi talajmunkálatok.“

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: V., Báthory-utca 24. szám.
(„Falu“ Országos Földművelésügyi Földmivesszövetség.)
Telefon: Automata 294—52.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:
SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földmivelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P Félévre 4 P
Negyedévre . . . . . 2 P

Budapest, 1932.

XIII. évfolyam, 42. szám.

Vasárnap, október 16.

Gömbös Gyula miniszterelnök munkaprogramja.

Az Egységspárt viharos lelkesedéssel ünnepelte új vezérét.

Az *Egységspárt* október hó 5-én este értekezletet tartott, amely iránt rendkívüli érdeklődés nyilvánult meg.

Pesthy Pál pártelnök az ülést megnyitva, köszönetét fejezte ki a lelépett kormánynak az ország érdekében kifejtett munkásságáért, majd így folytatta beszédét:

— Tudjuk valamennyien, hogy *Gömbös Gyula* megtestesülése minden érzésnek, ami magyar, minden magyar törekvésnek és a jövőt illető jószándéknak. Ugy ismerjük őt, mint aki a ese-

lekedetek embere, energikus, de körültekintő és megfontolt. Ennek a pártnak egyik alapítója volt és így résztvevett azoknak az eszméknek a kialakításában, amelyek ezt a pártot létrehozták s amelyek röviden abban sürrithetők össze, hogy *ebben az országban politikát csak a gazdatársadalomra támaszkodva lehet folytatni, de valamennyi polgári foglalkozási águnk az összefogásával.* A párt őszinte ragaszkodással és bizalommal tekint reá mostani új állásában és mint a jelek mutatják, ez

Kép a frontharcosok ünnepéről.

Felvonulás a fővárosi Hősök Emléke elé. A kép jobb sarkán foglal helyet a Kormányzó Ur neje, mellette Gömbös Gyula miniszterelnök; közepén a külföldi frontharcos-szövetségek kiküldöttel láthatók.

a bizalom áthatja az egész országot, amely ettől a vállalkozástól lelki megújodást, a lelkek feltámadását várja és várjuk mindannyian.

Ezután üdvözölte az új kormány tagjait, majd felkérte Gömbös Gyula miniszterelnököt, tájékoztassa a pártot programjáról.

Gömbös Gyula beszéde.

Gömbös Gyula miniszterelnök állott fel ezután szólásra. A miniszterelnököt a megjelentek hosszas, lelkes tapsal üdvözölték.

— Mikor a Kormányzó Ur miniszterelnökké nevezett ki, — kezdte beszédét Gömbös Gyula — első utam ide vezetett, mert hangsúlyozni akartam, hogy erre a pártra kívánok támaszkodni. Tettem ezt két szempontból. Az egyik szempont szubjektív és azt jelenti, hogy *alaptermészetem a hűség*. De az objektív szempont is erre a helyre vezetett, mert magyarul mondva, *bolondgombát evett az, aki a mai politikai helyzetben, amíg a parlamentben hatalmas párt van, másvalamin töri a fejét*. Az *Egységspárt* az országnak egy történelmi időszakában nagy munkát végzett. Egyébként is nem annyira a pártról van szó, mint a kormányról, mert az a fontos, hogy a kormány mit cselekszik, a kormány a felelős és nem a párt; a párt csak elhatározza, hogy milyen viszonyban akar lenni a kormánnyal.

— Összegezve a dolgot, azt mondom tehát, hogy *erre a pártra kívánok támaszkodni, de nem kívánok ugynevezett pártidiktatúrát a magyar közéletben*. Az utolsó tizen-négy év alatt, különösen az első időszakban, erősen központjában állottam politikai harcoknak. E harcokat meggyőződéssel, de nem gyűlölködéssel vittem. Akkor, amikor Magyarország miniszterelnöke vagyok, különös kötelességem, hogy amennyiben emberi szempontokból, az emberi természetből kifolyólag gyűlölködés élne bennem, ezt elfelejtsem; *minden magyar embernek, minden magyar pártnak egyformán miniszterelnöke akarok lenni*. Egész politikai elgondolásom nem a pártok koncentrációjára irányul, de arra, hogy a *lelkek koncentrációja által teremtsen az a politikai légkört, amely nélkül ez a nemzet történelmet élni nem tud*.

A nemzet felelős vezére akarok lenni.

— A magyar közvéleménnyel szemben pedig az a helyzetem, hogy mint a felelős kormány miniszterelnöke, *felelős vezére akarok lenni a nemzetnek*. Azt akarom, hogy mindenki, kicsi és nagy egyformán érezze, hogy az ő ügyeinek is munkása vagyok s az ő dolgain keresztül a nemzet nagy ügyét munkálom.

— *Békét hirdetek a felekezetek felé is*, mert azt tartom, hogy mennél inkább vallási életet él valaki a maga templomában, annál inkább használ a nemzetnek. *Békés együttműködést hirdetek a nemzetiségek felé is*.

— Programom két részből áll. Az egyik az ugynevezett *nemzeti irányelveket tartalmazó program*, mert kell, hogy messzebb kitzűzésű célokról is gondoskodjunk és bele kell állítanunk a magyar közvéleményt ezeknek a célkitűzéseknek helyes megítélésébe.

— Van azonkívül egy *azonnali munkaprogramom*, jól tudom, hogy most ez a második a legfontosabb, de nem szeretném, ha a nemzet csak a múltak történelmi hivatása helyett. *Nem szabad megfélekezni a nagy történelmi célokról* és a nemzetet, őseink emlékeit megőrizve, olyan irányban kell vinni, amely történelmet jelent.

— Mielőtt ismertetném az azonnali programot, első sorban a *világpolitikai helyzetről* beszélek. Véleményem szerint egy világpolitikai káoszban élünk, melynek tengelyében ott áll a *világnézleti káosz*. A polgári és társadalmi renddel szemben az utóbbi évtizedekben kialakult a *bolsevizmus frontja*. Ez harcot idéz elő. Ez a harc elintézetlen, de ezt a harcot a *polgári társadalomnak* kell

megnyernie és meg is nyeri abban a pillanatban, amikor megérti a munkásproblémát. Mert munkásprobléma van és ezzel foglalkozni kötelessége mindenkinek. Arra fogok törekedni, hogy *olyan szociális és gazdasági intézkedések révén*, amelyeket én és kormányom végre fogunk hajtani, *olyan légkört teremtsen, hogy a lelkekben még mindig nemzeti magyar munkás visszajöhessen hozzánk és velünk együtt harmónikus egészet alkosson*. Az a nézetem, hogy *társadalmi osztályok között egy nemzet életében nem lehetnek válaszfalak*. Azokat a válaszfalakat, amelyeket tudat alatt, vagy tudatosan építettek, *én le fogom rombolni, mert azt tartom, hogy egy nyolcmillióos nemzet nem engedheti meg magának azt a lukszust, hogy kiskirályok legyenek az egyik oldalon, a másik oldalon pedig e társadalmi osztályokat gyűlölködő szemmel néző munkások*.

— Egy másik szempont, mely a káoszt fokozza, a *világháború utáni gazdasági helyzet hamis irányban való kialakulása*. A harmadik szempont a *békeszerződés*. Azoknak, akik a szerződéseket diktálták, *kötelességük, hogy felülvizsgálják álláspontjukat*. Meggyőződésem az, hogy a békeszerződések egyoldalúak és igazságtalanok. Nem háborus uszítóként állok én itt, amikor azt mondom, hogy *a békeszerződés békés revíziójára törekszem és ezt hangozatom, mert ezzel is szolgálom a békét*.

Bethlen István gróf multhatatlan érdemei.

— Magyarország helyzete, csonkasága mellett is, Bethlen István gróf igen tisztelt barátom tízéves munkája folytán előnyös. *Bethlen István gróf beillesztette az európai népek nagy konszernjébe Magyarországot, amely- ről eddig mint ismeretlenről beszéltek*. Éppen ezért azon az uton kívánok haladni, azon a mesgynén, amelyet ő kezdett meg, mert ha valahol állandó irányra van szükség, akkor a külpolitika terén van. Ennek a Magyarországnak annál nagyobb lesz a sulya, mennél erősebb befelé. *Harmóniát hirdetek tehát belpolitikai téren*. Nem akarok megkerülni problémákat, hanem megoldani. Az én szerény véleményem szerint, *aki imádója vagyok a fajtámnak*, nekünk meg kell tanulnunk, elsősorban nekünk, akik a közélet perondján állunk, hogy önálló állami életet miképpen kell élnünk.

— Nem félek a kritikáktól. Tiszta tógában állok a közélet perondján és világos eszméket hirdetek. *A jó- akaratu kritikát elfogadom, de az olyan kritikát, amely külföldön árt a nemzetnek, hibázatok*. Az a kritika, amit a Bethlen-rezsimmel szemben gyakoroltak az utóbbi idő folyamán, a nemzet érdekeit veszélyeztette.

— Nem stílusom, hogy mások baját a magam érényének tüntessem fel. *A magam erejéből akarok dolgozni*. Nem akarok személyeskedni. Személyek lekicsinylése amúgy sem növelné tekintélyemet. A történelem fogja megállapítani, hogy *az utolsó évtizedben mit tett Bethlen István*. Meg vagyok győződve arról, hogy a történelem meg fogja állapítani, hogy *lényegesen több volt a plusz, mint a mínusz*. A magyar nemzet szeret felejteni, gyorsan felejtani. Elfelejtí azt, hogy amikor Bethlen István gróf, nagyatádi Szabó István, Mayer János és talán az én szerénységem megalapítottuk ezt a pártot, más világ volt itt. Sem gazdasági élet, sem a jogrend, sem a kultura biztosítékai nem voltak meg. *Az, hogy Magyarországnak nemzetközi pozíciója van és hogy a magyar élet megindult, az senki másnak az érdeme, mint ennek a rezsimnek*.

— *Egy nemzet, amely öncélú életet él és amely érzi, hogy történelmet csinál, nem engedheti meg magának azt a lukszust, hogy jeles férfiai sárba rántsák*. Az, aki gyűlölködik, ne csináljon politikát! Az menjen el mefisztónak valahová és keverje a kártyát a maga módján, de a nemzet életében ne kívánjon szerepet játszani. Azt sem tar-

tom helyesnek, hogy a fegyelmet és a tekintélytisztelést mindenki úgy értelmezi, ahogy ő akarja. Ha engedelmes-séget követelnek tőle, akkor nem engedelmeskedik, de ha ő van pozícióban, kívánja, hogy engedelmeskedjenek. A magam részéről a tekintélyek teljes helyreállítását kívánom. Vezetni egy nemzetet nem lehet másnak, mint annak, akinek tekintélye van. Én el tudok járni s el is fogok járni azokkal szemben, akik akár az én, akár a kormány tekintélyét akarják sárbarántani.

— Az utolsó időben különös földalatti munka is folyik. Meg akarják bontani a nemzet ezeréves történelmét. Nem engedhető meg, hogy ilyen törekvés kifejlődjék. Létjogosultsága csak olyan politikai irányzatnak van, amely a nemzetet szolgálja. Mindent a nemzetért, és hogyha ezt az irányítást betartjuk, akkor el nem tévedhetünk.

„Nem a temetőnek, az életnek szolgája akarok lenni!”

— A programom elsősorban gazdasági. Amikor a takarékosági hullám jelentkezett, azt mondtam, nem

A kormány munkaprogramja.

Külfü.

Szükségnek tartjuk a revízió gondolatát békés eszközökkel szorgalmazni és ennek bevezetéseken olyan gazdasági légkör kialakításához kívánunk hozzájárulni, amelyben az államok közötti állandó és élénk a gazdasági érintkezés. Minden vonatkozásban a legnagyobb gondot fordítjuk külkereskedelmi viszonyaink megfelelő rendezésére. Készséggel kijelentjük, hogy a kereskedelmi szerződések megkötése körül az összes államokkal szemben a legmesszebbmenő előzékenységet vagyunk kötelezettek tanúsítani, amelyet jogos gazdasági érdekeink megengednek. Reméljük és óhajtuk, hogy a szomszédállamok közül Ausztriával folyamatban lévő ily tárgyalásaink nem a messze jövőben végleges megállapodásra fognak vezetni. A külpolitikai irányítás terén a kormány változtatást eszközölni nem akar. Különös melegséggel kell megemlékeznünk azokról a szoros politikai és gazdasági kapcsolatokról, amelyek bennünket Olaszországgal, barátsági szerződésünk alapján összekötnek. Örömmel konstatáljuk, hogy országunk az összes többi nagyhatalmakkal is jóviszonyban van. A szomszédos államokhoz való viszonyunk az utóbbi időben javult. Általában minden más országgal a jóviszony ápolását tartjuk szem előtt.

Belügy.

Az idei tél a lakosság egy részét nehéz helyzetben találja. Magyarországnak élelmiszerekben feleslegei vannak, nem szabad tehát megengedni, hogy az országban éhezni kezdjenek. Alapelvünk, hogy munkanélküli segély nincs, hanem munka ellenében történik a támogatás. Az inszgesek érdekében áldozatokat kell hoznia az államnak és az önkormányzatnak; de szükséges, hogy az egész társadalom ki vegye a részét az áldozatokból és a reánszorulóknak segítségére siessen. A társadalombiztosítás ügyének sürgős felülvizsgálatát tartjuk szükségesnek.

Pénzügy.

A kormány legfontosabb feladatai közé tartozik az államháztartás egyensúlyának biztosítása. Ez egyben a pengő értékállandóságának megőrzésére irányuló politikáknak és a hitelviszonyok egészséges alakulásának is nélkülözhetetlen előfeltétele. Az államháztartás egyensúlyának megóvása érdekében feltétlenül szükség van olyan mélyreható intézkedésekre, amelyek a bevételek esőkentését egyensúlyozzák, anélkül, hogy akárcsak közvetve is az infláció részéjét idéznék fel, mert az inflációtól a kormány feltétlenül tartózkodni fog. Mindent el kell tehát követnünk a takarékoság legmesszebbmenő érvényesítése útján a kiadások csökkentésére; de másfelől elvárjuk, hogy mindenki becsülettel és hazafias áldozatkészséggel tesz eleget adófizetési kötelezettségének és résztvesz a nehéz viszonyok által követelt áldozatokban. Szigorú adómorált kívánunk, viszont az államkincstár részéről is szemmel tartjuk az erkölcsös és méltányosság szempontjait. Ahol fizetési készséget látunk,

szabad megállítani a nemzet vérkeringését. Nem temetőnek, hanem az életnek szolgája akarok lenni. Tudom, hogy olyan a gazdasági helyzet, hogy nagy elgondolások megvalósítására nem kerülhet sor, de tudom azt is, hogy aki megáll, célját soha el nem éri. Ezért hangoztatom a harmóniát és összefogást, mert tudom, hogy a termelési ágak egymásra utaltsága fennáll, hogy a gazda, a kereskedő, az iparos, a munkás, a tisztviselő egzisztenciája összefügg s ezért kell a középuton járni. Nem lehet radikálisnak követni gazdasági téren, mert ha radikalista vagyok, a bolsevizmus felé hajtom a nemzetet.

— A programot miniszterkollegáimmal együtt irányelveink szerint állítottuk össze és meghallgattuk a pártvezetőket is. Olyan tervet készítettünk, amely a legközelebbi időre lehetővé teszi a kormány vezetését, s tettük ezt azért is, hogy a kövélemény is lássa, hogy milyen utakon akar járni a kormány. Ne legyünk csodavárók! Óvatosan akarunk előremenni, mert tudjuk, hogy nem a mi szuverén akaratunkon mulik a gazdasági helyzet javulása.

Gömbös Gyula miniszterelnök ezután felolvasta a programot, amelyet főbb vonásaiban az alábbiakban ismertetünk:

ott kimérettel fogunk eljárni, de egyebekben az adók befolyását az államhatalom minden eszközével biztosítani fogjuk, mert rendezett állami élet csak ott lehetséges, ahol a kormányzatnak rendelkezésére állnak a törvényhozás által megszavazott anyagi eszközök. Kedvezményeket nem a késedelmes, hanem a pontos adófizetőknek fogunk nyújtani, a meglévő, vagy a jövőben adandó kedvezmények határidejének meghosszabbításától — ha csak különös gazdasági megfontoltság, nincs — tartózkodni fogunk. A dohányjövédéket kereskedelmi jellegű állami vállalatok fogjuk átszervezni. A küszöbön álló nagyjelentőségű nemzetközi konferenciák közül a jövátételi tárgyalások előkészítése már folyamatban van. A világgazdasági konferencia anyagának előkészítése külügyminisztériumunk és gazdasági minisztériumaink egyik legfontosabb feladata. Hitelügyi törekvéseink homlokterében a kamatszínvonal leszállítása áll, mert jövő termelésünket a mai kamatszínvonalal dolgozó hitelforgalomra nem építhetjük. Külföldi adósságaink rendezése tekintetében fokozott ütemben fogjuk a tárgyalásokat külföldi hitelezőink-

Az új kormány az eskütétel után.

Ülők sora balról jobbra: Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter, Gömbös Gyula miniszterelnök és honvédelmi miniszter, Puky Endre külügyminiszter. Állók sora: Fabinyi Tihácz kereskedelmi miniszter, Imrédy Béla pénzügyminiszter, Hóman Bálint kultuszminiszter, Lázár Andor igazságügyminiszter, Kállay Miklós földművelésügyi miniszter.

kel folytatni, hogy azokat minél hamarabb megértelésre juttassuk. A gazdaadósságok kérdésének rendezése szükséges. A belföldi és nemzetközi, pénzügyi és gazdasági helyzet alapos mérlegelésével a kormány arra a meggyőződésre kellett jutnia, hogy megnyugtató, végleges rendezés előfeltételei még nem állnak fenn. Még e hó folyamán újabb átmeneti megoldásról fogunk tehát gondoskodni, mely a gazdatársadalom minden jogos és helyesen felfogott érdekéből fakadó igényét ki fogja elégíteni. Tulzásoknak azonban nem engedhetünk. Az általános moratórium veszélyét el kell kerülnünk, mert ez gazdasági temetővé változtatná az országot és végül a pengő értékállandóságát is magával rántaná.

Kereskedelemügy.

Támogatunk minden lehetőséget, amely a gazdasági élet vérkeringésének megindítása és gyorsítására alkalmas. Szépen fejlődő ipari exportunk legmesszebbmenő támogatásunkra számíthat. Késedelem nélkül és szigorúan végrehajtjuk a karteltörvényt. Hogy a karteltörvény által alakított szervek működésének szilárd alapot adjunk, a legnagyobb gondot fordítjuk az árak és termelési költségek megvizsgálására és erre a célra újjászervezzük az Árlemező Bizottságot. A szénbányák termelési költségeinek megvizsgálását máris folyamatba tettük. A közüzemek felülvizsgálására kiküldött bizottság jelentésével elkészült. Ennek alapján rövidesen dönteni is fogunk. A trianoni megcsontítás és a világgazdasági válság nehéz helyzetbe sodorta vas és gépiparunkat, melynek racionalizálását és átszervezését szükségesnek tartjuk. Nagy deficit mutatkozik a m. kir. Államvasutaknál, amelyek tekintetében hangsúlyoznunk kell, hogy üzletmenetük a súlyos gazdasági viszonyok ellenére sem lett volna eddig veszteséges, ha a trianoni szerződés okozta súlyos nyugdíjterhetek nem kellene viselniük. Az állami költségvetés tehermentesítésének szükségessége mellőzhetetlenné teszi, hogy a m. kir. Államvasutaknál messzeemenő takarékosági programot rinyünk keresztül, melyvel kapcsolatban áll a vasúti díjtételeknek a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem érdekeinek figyelembevételével való revíziója is.

Földmivélségügy.

Megvalósítjuk a mezőgazdasági termelés racionalizálását. Minden földön azt termeljük, ami odavaló. Ez az útja a termelési költségek apasztásának és a bevételek emelésének. Törekvünk, hogy olyan termelési árak karoltassanak fel, amelyek a legnagyobb munkaalkalmat biztosítják. Ebben a keretben folytatni kell a buza-termelés egységesítésének munkáját, ugyancsak ki kell terjeszteni az egységes termelés megszervezését sok más fontos gazdasági terményre. A gyümölcstermelés különös gondoskodásunk tárgya. A magyar gyümölcstermelést át kell szerveznünk a külföldi igények és a magyar viszonyok figyelembevételével. Ezzel kapcsolatban ki kell építenünk a kertészeti és növényvédelmi szolgálatot. Vezető szempont az is, hogy mindazok a termények, amelyek nálunk megtermelhetők és egyúttal az itthoni feldolgozó ipar nyersanyagát képezik, ideháza állíthatassanak elő. Hasonló szempont vezet a tejszövetkezeti hálózat kiépítésénél. A mezőgazdaságban szükséges iparicikkek árának mérséklése iránt a kellő lépéseket hazai iparunk létérdekeinek veszélyeztetése nélkül meg kell tennünk. A mezőgazdasági termékek áresése folytán aránytalanul lett vasúti fuvarok, valamint egyéb hatósági díjak és illetékek mérvét vizsgálat tárgyává tesszük. A bor- és szőlőgazdaság, mint a legfőbb munkást foglalkoztató mezőgazdasági üzemág, már ennél a szempontnál fogva is fokozott gondoskodásom tárgyát képezi és a napokban a földmivélségügyi miniszter ur az illetékekkel az azonnali teendők feletti megbeszéléseket megindítja. Ennek szempontjai lehetnek, — a már felére redukált borfogyasztási adó kérdésén kívül: a bor és szőlő belső fogyasztásának emelése, a lehető export kihasználása, a bor- és gyümölcsiparok fogyasztásának elősegítése, a borszőlőterületeknek fogyasztási szőlőre való átalakítása és mindazoknak az intézkedéseknek megtétele, amelyekből eredményt várunk. Sor kell, hogy kerüljön a hegyközségi törvény módosítására is. Azon helyeken, ahol a vetőmag-eserekció megakadt, mert a megfelelő mennyiségű buza a gazdáknak egyáltalában nem állott rendelkezésére, szükséges a kölcsön-vetőmagbuzának azonnali kiutalása. Ez még e hó első felében megtörténik. Mindent el fogunk követni, hogy az a különbözet, ami a tej termelői ára és a fogyasztási ár között van, a minimumra csökkentessék. Erdőgazdaságunk ugy irányítandó, hogy tűzifa-szükségletünket lehetőleg teljesen ellássa, az új telepítések kellő utánpótlást biztosítsanak, különös figyelemmel műfa-állományunk emelésére. Állatkivitelünket momen-

tán dermedtségéből külkereskedelmi szerződéseink után óhajtjuk kiemelni. De a versenyképességhez a takarmánytermelés fokozása és az üzemi költségek olcsóbbítása szükséges, miert is az olttápanyagok és szénarok árának leszorítása elkerülhetetlen. A tavaszi árvíz által a Tisza folyón és mellékvezein okozott károk helyreállítására a jövőbeni nagyobb károk elhárítása érdekében is, de azért is gondoskodni kívánunk, mert ezáltal számos munkáskezet juttatunk a legnehezebb időben keresethez. Ezzel kapcsolatban az állami munkák mellett az érdekelt víztársulatokat is támogatni kívánjuk, töltsé-helyreállítási munkálataik elvégzésénél megfelelő kölcsönök nyújtásával. Ugyanezeket az elveket érvényesíthetjük az utépítéseknel és az utak fenntartási munkálatainál is.

Honvédelem.

A hadirokkantak, hadiárvák, hadiövegyek ügyét törvényhatóságilag egységesen kívánjuk rendezni.

A program felolvasása után Gömbös Gyula miniszterelnök a következőképp folytatta beszédét:

„Uj utakat választok.”

— A sajtóban hangoztattam már és most is hangoztatom, hogy minden program annyit ér, amennyit megvalósítanak belőle. Pártunk elnöke erélyemet hangoztatta. Az erély sem ér semmit, ha nincs tudományosan alátámasztva, ha nem reális, ha nem célt szolgál. Miután meggyőződés, hogy új utakat választok a politikai életben, meggyőződés, hogy az erély a tudománnyal párosul és merem állítani azt, hogy kollégáimmal egyetértésben sikerülni fog megoldanom a kérdéseket. Bizom magamban, de bizom nemzetemben is. Az istenfélő ember erős hitével megyek neki a munkának. Fáklyavivője akarok lenni nemzetemnek, mert tudom, hogy fáklyám el fog aludni a fölkelő nap világosságával mellett!

A miniszterelnök ezzel befejezte beszédét. Lelkes ünneplés töltötte meg percenkig a termet, mindenki állva tapsolt és éljente Gömbös miniszterelnököt.

Pesthy Pál pártelnök ezután a következő szavakkal zárta be az értekezletet:

— Nagyméltóságod azt mondotta el, amit vártunk, s úgy, hogy felemelte, fellekesítette mindannyiunk lelkét. Ez a föl-emelkedés biztosítéka annak, hogy azon az uton, melyet megjelölt programjában, mindannyian hűséggel, kitartással és odaadással követjük!

A pártvacsora.

Az értekezlet utáni pártvacsorán a párt nevében Niamessny Mihály és Borbély György köszöntötte Gömbös Gyula miniszterelnököt.

Megújuló ünneplés után, lelkes taps közben állott fel helyéről Gömbös Gyula miniszterelnök s a következőkben válaszolt a pohárköszöntőkre:

— Amikor átvettem tegnap a miniszterelnökség vezetését, Dearány igen tisztelt barátom, helyes megismerésével lényemnek, arról beszélt nekem, hogy volt a Volga mentén egy nép. Kelevézes lovasokról beszélt. Ez az a pont, ahol a legközelebb lehet hozzám férni. Amióta részt veszek a politikai életben, de annakelőtte is, a magyar mitológiát kerestem. A végtelenségig kerestem a magyar életben, mert jól tudom, hogy a történelmi nemzetek végtelenségig visszamenőleg és előre is. S amikor nekem a kelevézes lovasokról beszélt, a honfoglaló magyarokat láttam, hallottam Lehel kúrtjének szavát hangzani Tarcal hegyéről a magyar tábor felé. Láttam a táborúzet s a magyarokat, akik azért voltak nagyok és azért tudtak hont foglalni, mert a vezérekre hallgattak, akik előljártak a küzdelemben. Az én abádszalóki kerületem ebből a szempontból is érdekes. A monda szerint Tonuzóba sirhelye van ott. Tonuzóba makacs volt és ellenkezett, mert ragaszkodott a pogánysághoz, mert nem ismerte fel, hogy itt Kelet-Európában a kereszténységhez kell ragaszkodni annak a népnek, amely meg akar maradni. Makacságáért elevenen temették el, de

ARANY
is csak akkor érték, ha van hozzá jó
EGÉSSÉG.
Az igazi testi
viz. hárszakati
státusz mindenütt
kapcsoló!

Hasznos tudni,

hogy a derűs hangulat, a **jó közérzés** mindig a gyomor és belek kifogástalan működésétől függ.

Szorulásban szenvedőknél,
emésztési hiányoknál pedig

Schmidthauer
természetes

Igmándi

keserűvíze válik be legjobban.

azért én mégis simogatom Tonuzóba szellemét. Makacsul ragaszkodom mindahhoz, ami magyar, és boldog büszkeséggel nézem a magyar lovast, aki öntudatosan nézi a napkeltét és a napnyugtát.

— De az én kerületem más szempontból is érdekes. Kiszgazda-kerület, katolikus és református kiszgazdák laknak benne, teljes egyetértésben az urakkal, mert az én kerületem azért is érdekes, hogy a kuriákban és a falusi házakban is ugyanaz a szellem dominál. Akár elmegyek *Borbély* barátom évszázados kuriájába, akár egy kiszgazdával fogok kezni, mindig azt érzem, hogy testvéri kezét szorítok. A kiszgazdák nem az osztályuralomra való törekvésben látják politikájukat, hanem abban, hogy összefogjanak, mert éppúgy történelmi osztály a magyar kiszgazda, mint a magyar főúr. Az én kerületemben mindig patriarális viszony volt, akkor is, amikor béke volt. A magyar sátrak körül vezérek és közvételek voltak. Nem nézték a származást, csak azt, hogy a magyar népért ki mentyt tett, mennyit küzdött.

— Az én vérem, különösen az ifjabb életéimben, valahogyan nyugtalan volt és lüktetett, mert a célok felé való törekvésben akadályokat láttam és felébredt bennem a vezérkari kapitány, aki azokat ledönteni és nem megkerülni igyekezett. *Bethlen* István gróf, akivel mindig barátságban voltam, becsülte bennem azt az ifjút, aki előre megy, ha török, ha szakad, mert bizonyára tudja, hogy úgyis megégek, mint minden ifjú és a realitás útjára fogok lépni.

— Ahhoz, hogy valaki miniszterelnök legyen, jó, ha ellenzéki is volt, legalább is *Bethlen* Istvánnak ellenzéke. A vezérkari kapitány könyvtárából tudom, hogy az igazi hadvezérek legtöbbször ellenfélrel foglalkozik és az a szerencsés, aki ismeri annak minden útját és módját. És ha valahol fejlődtem az utóbbi időben, az ellenzéki padosorokban fejlődtem, mert objektív tudtam maradni. Visszaemlékszem, hogy ez a párt mindig megtisztelt, amikor ellenzéki voltam és őrszemként álltam ott. De lélekben sohasem tudtam ellenzéki lenni, mert éppen a vezérkari kapitány jobban ismeri a konstrukciókat, mint sok polgár.

— *Niamessny* barátom rendkívül kedvesen emlékezett meg működésemről és terveimről. A magyar ifjúság nevében köszönöm ezt meg neki. Mert az a nemzet, amely útját állja az ifjúságnak, önmagának állja útját. Nem szabad az életnek betokosodni, az élet csak akkor élet, ha lüktet benne a vérkeringés. Én azt látom, hogy nemcsak engem, hanem fiatalabb minisztertársaimat is szeretettel fogadjátok. A bölcsesség, az öregek bölcsessége egymagában nem elég. Mi bölcsen meg fogjuk fontolni azt, amit tenni fogunk, de ha meggyőződünk elveink igazságáról, utjaink helyességéről, az ifjúság lendületével fekszünk a végrehajtásba. Nem elég megállapítani a bajokat, orvosolni kell őket. S az orvos ilyenkor felveszi az operációs köpenyt és teljesíti kötelességét, hogy megmentse a beteget.

„Bátorság, bölcsesség, becsület.”

— Brutális őszinteséggel fogok veletek érintkezni, mert elvem, hogy minél közelebb áll hozzám valaki, annál

kellemetlenebb vagyok hozzá. De megkívánom, hogy velem szemben is ugyanilyen őszinteséggel legyetek. S ha elhatároztam valamit s ha a pártvezér — mert *István* vezér nekem adta át e tisztet — akar valamit, akkor egységet kérek és nem frakciót. Ugy érzem, megértettek engem. Azt is érzem, hogy a magyar föld fölött elszuhanó szellők továbbviszik azt a szótatot, amelyet elmondottam a rádióba. Mindenütt meg kell, hogy értsék, kis házakban és palotákban egyaránt, és hogy komolyan akarom, amit akarok, és hogy szeretettel csinálom, rendíthetetlen szeretettel fajtam és hazám iránt. S ha volt bátorságom 1912-ben a császári és királyi hadiskolában előadást tartani arról, hogy az önálló magyar hadsereg történelmi szempontból szükség van, most is lesz bátorságom a magyar ügyeket fokozottabban képviselni. S ha volt bátorságom mint vezérkari kapitánynak 1918-ban kiállni a hadügyminisztérium erkélyére, amikor felvonultatta *Pogány* József a katonatanács hordáit, s azt mondani, hogy más a ti feladatod, katonák, — akkor lesz bátorságom most szembeállni azokkal a veszélyekkel, amelyek a nemzetet érthetik.

— *Bátorság, bölcsesség, becsület* — ez a jelszó, ezekre üritem poharamat.

Lelkes éljenzéssel fogadták a párttagok a miniszterelnök beszédét.

Negyvenezer frontharcos részvételével avatták fel a Hősök-terét.

Nagyszabású ünnepség keretében avatták fel október hó 2-án délelőtt a Milléniumi-emlékmű és a Hősi-emlék körül elterülő *Hősök-Terét*, amelyet a főváros a *IV. Frontharcos-találkozó* alkalmával díszített fel ezzel a névvel. Csaknem az egész országhól gyűltek össze a frontharcosszövetségbe tömörült hadviselő katonák és tisztek. Különösen feltűnt az osztrák *frontharcos-szövetség* táboriruhás zászlóalja, amely nyolcszáz emberrel és két zenekarral érkezett Budapestre. Nagyobb küldöttség képviselte a német *Stahlhelmet* (Acélsisak-szövetséget) is.

A külföldi és vidéki csoportok és velük együtt a budapesti alakulatok, a vitézek, leventék a Milléniumi-emlékműnél körben, oszlopokban állottak fel. Pontban tíz órakor megérkezett vitéz nagybányai *Horthy* Miklósné, a Kormányzó felesége, a szolgálattevő származékd kíséretében.

Mándoky Sándor tábori főesperes néhány meghatott szóval az elesett hősök emlékezetének áldozott. Néhány pernyi néma tisztelet után a *Vitézi Rend* nevében *Hajnóczy* Béla dr. tette le az első koszorút a hősök emlékkövére. A HONsz. az összes hadirokkantak nevében *Lóskay* István hozott koszorút, a frontharcosok koszorúját *Kertész* Elemér tette le, majd az osztrák frontharcos-szövetség koszorúit hozta *Weiss* altábornagy s 120.000 frontharcos üdvözlését, kegyeletét tolmácsolta. A német *Stahlhelmet* koszorúját *von Preusse* őrnagy helyezte el ezekkel a szavakkal:

— *Igazságot Magyarországnak!*

A zenekarok a magyar Híszkegyet játszották, majd *Takács-Tolnay* gróf, országos elnök mondta el megnyitó beszédét. *Liéber* Endre h. polgármester lépett most az emelvényre és a székesfőváros nevében felavatta a *Hősök-Terét*. A helyettes

polgármester után a frontharcosok nevében vitéz *Mertsekényi Imre* szólott.

Ezután *Horthy Miklósné*, a Kormányzó Ur felesége emelkedett fel helyéről, *szalaggal ökesítette a nehéz, fehérselyem frontharcos-lobogót és felvarta*. Három frontharcos-katona vette át a zászlót és vitte Takách-Tolvay gróf országos elnökhöz, aki a frontharcosok nevében fogadalmat mondott:

— *A magyar frontharcosok nevében szent fogadalmat teszek, hogy a szent eszméért, amit e zászló jelképez, utolsó csöpp vérukiig készek vagyunk küzdeni. Fogadom, hogy Magyarország kormányzójának, vitéz nagybányai Horthy Miklósnak parancsait megtartjuk! Nagymagyarorszáért ezzel a zászlóval!*

Viharzó éljenzés harsant fel, amikor *Gömbös Gyula* miniszterelnök beszédet intézett az egybesereglett frontharcosokhoz:

— Tudom, hogy az a frontharcos szellem, amely ennek a hatalmas tábornak minden egyes tagjában él, *a hazafiság talajából gyökerezik és tudom, hogy a frontharcosok, akik viharok közepette harcoltak és küzdöttek, sokszor idegen érdekekért is, akkor, amikor a magyar sors keserves pillanataiban szenved a nemzet, példát mutat a szenvedésben is.*

— Tartom kötelességemnek, hogy *egy hadirokkantak, mint a frontharcosok ügyét sürgősen, alkotmányos uton rendezem*. E gondolat jegyében köszöntöm a hősokeket és kérek minden magyart, töletek vegyen példát abból a feltétlen kötelességteljesítésből, feltétlen fejelemzettségéből, amely nélkül építőmunka nincs és abból a feltétlen hazaszeretéből, amely a magyar frontharcosokat áthatja.

Az ünnepegy után megkezdődött a felvonulás a Várba, a Kormányzó Ur elé. Az elhelyezkedés után a magyar frontharcos vezérkar jobbán elhelyezett kúriós háromszor *vigyázz-t* fújt, *Takách-Tolvay József* gróf altábornagy, a *Magyar Frontharcosok Országos Szövetségének* elnöke a kormányzói bejárat elé sietett, a katonazenekar a Himnuszt játszotta, melynek végzetével a kapunál álló négy alabárdos testőr között megjelent vitéz nagybányai *Horthy Miklós* Kormányzó.

Benedicty Imre ny. ezredes jelentéstétele után a Kormányzó szárnysegéde, a frontharcos-vezérkar és vitéz árvátfalvi *Nagy István*, a HONSZ országos elnöke kíséretében elépett a vigyázz-állásban tisztelő alakulatok előtt, majd visszatért a palota lépcsőjére. A Rákóczi-üdvölg hangjai mellett díszmenetben vonultak el ezután a Kormányzó előtt meghajtott zászlókkal az

egyek alakulatok. A díszmenet a hősoke csillagurájában résztvevő 249 motorkerékpáros és autós sorfala előtt, a Szent György-téren keresztül vonult el, a századparancsnokok *József* királyi herceg palotája előtt az erkélyen megjelent *József* királyi herceg, *Augusta* és *Anna* királyi hercegnők és *Magdolna* királyi hercegnő előtt *vigyázz-t* vezényeltek. Az elvonulás háromnegyed óránál több időt vett igénybe, mert a menetben közel 40.000 frontharcos sorakozott fel.

Klebsberg Kunó gróf volt vallás- és közoktatásügyi miniszter meghalt.

Klebsberg Kunó gróf, Magyarország egyik legnagyobb kulturpolitikus, a magyar népoktatásügyi lelkes harcosa, aki egész életét, minden erejét a magyar kultúra felvirágoztatásának szentelte, kedden délután hat órakor meghalt.

Klebsberg gróf már hetek óta gyengélkedett a pesthidegkuti lakásán feküdt. Orvosai egy héttel ezelőtt paratífuszt állapítottak meg nála s azt javasolták, hogy a nagybeteg államférfiu menjen be a Korányi-klinikára, ahol gondosabb ápolásban részesülhet. *Klebsberg* gróf be is szállította magát a klinikára, ahol a legkifünőbb orvosprofesszorok általános betegágya körül tartózkodtak s mindent megpróbáltak megmentésére. Az állandó magas láz miatt legyengült szervezete azonban nem tudott megbirkózni a gyilkos kórral.

Halála általános megdöbbenést keltett nemcsak politikai körökben, de az ország egész társadalmában. Tiszta, puritán-lelkű, talpig becsületos, nemestörekvésű nagy államférfiu volt. Kinek halálán őszinte könnyeket ejt a város, a falu, a tanya népe, az ország minden tanára, falusi és tanyai tanítója, kiknek késői utódai is áldva fogják emlegetni a négyezer magyar tanyai iskola megalapítójának emlékezetét.

A magyar kormány saját halottjának tekinti és minden intézkedést megtesz a temetésre. A Nemzeti Muzuem esernökéből temetik és koporsóját Szegedre szállítják, ahol a Fogadalmi templomban az oltár alatt levő kriptában helyezik örök nyugalomra a volt kultuszminisztert.

Jövő heti számunkban a halhatatlan államférfiu munkásságának méltatásáról és a temetésről részletes beszámolót közlünk.

Gömbös Gyula rádiószózata.

Gömbös Gyula miniszterelnök október hó 4-én, kedden este 7 órakor *rádió-szózatot* intézett a magyar nemzethez. A miniszterelnök szózatának részleteit az alábbiakban közöljük:

Magyar Testvéreim!

— A kormány élén kifejtendő munkásságom során egyik legfontosabb irányelvemnek azt tartom, hogy *állandó közvetlen kapcsolatban legyek a magyar nemzet legszélesebb rétegeivel*. Ezért jelentem meg ma itt a mikrofon előtt, hogy az élő szó ereje által vessem meg e kölcsönös lelki kapcsolat alapjait és ha röviden és vázlatosan is, de tájékoztassam a magyar közvéleményt *kormányzati munkatervem irányelveiről*.

— Munkatervem célja: nemcsak a mának, hanem a holnapnak is irányt szabni. Sajnos, ma az a helyzet, hogy a felette súlyos gazdasági viszonyok között a legtöbb magyar ember tettereje csak a helyben-topogásban merül ki. Emiatt félok, hogy az anyagi nehézségek kiölik a lelkekből azokat a hajlamokat, amelyeknek minden nemzetben élniök kell, ha az a maga történelmi hivatottságáról meg van győződve. Munkatervemet legjobb hitem szerint alkalmaznak vélem arra, hogy az élni akaró és történelmi hivatását érző nemzet irányelvül elfogadja. Ebbeli meggyőződésben bizalommal hívom meg a munkaterv tökéletesítéséhez és végrehajtásához minden magyar testvéremet, — *felekezeti, osztály- és pártkülönbség nélkül*. Tudom, hogy ezzel a munkatervvel sem lehet csodákat művelni, ilyen-

ket tehát sem tölem, se kormányomtól ne várjon senki. De szeretném, ha e munkatervem ismerete és annak végrehajtása bizalommal és azzal a meggyőződéssel töltené el a lelkeket, hogy a kormánynak határozott célkitűzése van és ugyancsak céltudatosan halad azok megvalósítása felé.

— Munkatervem megvalósítása hosszabb időt igényel. Tekintettel azonban arra, hogy vannak feladataink, amelyek megoldásával várnunk nem lehet, e hosszabb időre szóló munkaterv mellett egy olyan rendeltetésű kormányzati programot is állítottunk össze gazdasági munkaterv-saimmel, hogy az a *legközelebbi hónapokban gyökeresen megoldja a főként gazdasági és szociális természetű kérdéseket, amelyek, — mint például elsősorban a gazdaadósságok rendezetlensége — nyomasztóan hatnak a társadalomra*.

— Munkatervem alapgondolata az alkotmányos központi akarat által kormányzott független, erős, öncélú nemzeti állam megerősítése. *E végből minden békés eszakközrel törekszünk a békeszerződések revíziójára*. Ezt a törekvésünket mindig szem előtt tartva, nem zárkozunk el a dunai államok együttműködése elél. Külkereskedelmi politikánk elsősorban külföldi piacok szerzésére fog irányulni, evégből export-politikánkat egységes vezetés alá helyezzük. Közjogi és államigazgatási berendezésünket a mai követelmények figyelembevételével, de egyben a hagyományokban rejlő erkölcsi erők megővésével úgy alakítjuk

át, hogy az a nemzeti erők maximumát bocsáthassa a nemzet vezetőinek rendelkezésére a nemzeti célok megvalósításához. Jó, pontos és gyors közigazgatást akarunk, amelynek azonban szigorúan kell alkalmazkodnia az állampolgárok teherviselőképességéhez. Szükségesnek tartjuk a választójog reformját a titkosság elveinek érvényesítése alapján és egyben a nemzeti érdekek legmesszebbmenő megvédésével. Meg fogjuk valósítani a tisztviselői pragmatikát, amely intézményesen szabályozza a tisztviselők jogállását. Minden rendelkezésünkre álló erőnkkel lehetetlenné tesszük az államigazgatás minden terén az álláshalmozást. Emellett a közszolgálati és közéleti visszaélések megakadályozása céljából különös gondja lesz a kormánynak arra is, hogy az összeférhetetlenség ügye ennek a követelménynek megfelelően szabályoztassék. Hatásos jogvédelemben óhajtjuk részesíteni a hazai termelést s feltétlenül jogvédelmet fogunk biztosítani valamennyi, ebben a termelésben résztvevő magyar állampolgárnak.

— Felesleges hangsúlyoznom, hogy munkatervem gazdaságpolitikai része a magántulajdon elvén épül fel. Termelésünket a kapitalista rend formái közt kívánom továbbra is biztosítani, olyképpen azonban, hogy a kapitalizmusnak a nemzet egyetemére káros, ennek fejlődését gátló kinövésait megszüntessük. Minden eszközzel akarjuk segíteni a belső tőkeképződést s az így tömörülő tőkéket a nemzeti termelés szolgálatába kívánjuk állítani. Az aranyfedezeti rendszert sértetlenül fenntartjuk és minden körülmények között elkerüljük az inflációt. Az adóterheket igazságos felülvizsgálat alá vesszük, de már most kijelentem, hogy szigorú adó-morált követelünk mindenkitől. A mai súlyos gazdasági helyzetből nem életszínvonalunknak további lesúlyosításával, hanem az összes termelő erők összefogásával igyekszünk kiutat találni. E szempont figyelembevételével mind a mezőgazdaságban, mind az iparban minél több gazdaságilag egészséges termelő kis- és középezisztencia életfeltételeit kívánjuk megteremteni és biztosítani. A nemzeti termelő munkában az állami beavatkozást csak e munka tervszerű irányítására, ellenőrzésére és mintauzemek létesítésére akarjuk korlátozni. Különös súlyt fog helyezni kormányom az egészséges telepítési politika kezdeményezésére és végrehajtására. Te-

kintettel országunk népesedési viszonyaira, iparunkat nemcsak, hogy továbbra is fenn akarjuk tartani, hanem a mai viszonyok között is életképes iparágainkat még fejleszteni is akarjuk. Nem fog azonban ez az iparpártolásunk tovább terjedni, csak addig, amíg ez a pártolás nem megy a mezőgazdaság rovására. Ipari termelésünket összhangba fogjuk hozni a fogyasztás érdekeivel. Egészséges és erős befolyást fogunk gyakorolni az iparcikkek igazságos áralakulására és lehetetlenné kívánjuk tenni ennél a spekulációs szempontok érvényesülését.

— Kormányzati programunk egyik legfontosabb célkitűzése a munkanélküliség leküzdése lesz. Munkanélküli segély azonban nincs, csak munka. A hadviseltet, hadirokkantakat, hadiözvegyeket és hadiárvaakat olyanoknak tekintjük kormányunk, mint akik a világháború leg súlyosabb terheit viselik. Istápolásukat tehát becsületbeli kötelességünknek tartjuk. A nekik adott kedvezményeket ki akarjuk terjeszteni a hadviselték többi részére is.

— Még két mondanivalóm van: az egyik a magyar munkástervezéim felé szól, akiket e helyről felkerek, vegyenek részt a kormány nemzeti munkatervének megvalósításában, amely munkaterv minden dolgozó érdekeit szolgálja. Sokan akartak és talán akarnak ma is választófalat emelni munkás és más polgár közt. Én ilyen választófalak létjogosultságát el nem ismerem. A kormány olyan politikát fog követni, hogy a munkásság, de természetesen csak akkor, ha nem rekeszti ki önmagát a nemzeti közösségből, részt vehessen ebben a nagy nemzeti munkában.

— A másik megjegyzésem azoknak szól, akik kormányelnöki megbízatásomat diktatórikus törekvésekkel hozták összefüggésbe. Nem akarok diktátor lenni és nem is leszek az. Sértés volna ezt feltételezni egy nemzetről, amely feltétlen biznysággal, minden körülmények között alkotmányos eszközökkel is meg tudja valósítani a maga célkitűzéseit. Azt is terjesztették rólam, hogy „Gömbös csak végszükség esetén jöhet”. Ez ellen a beállítás ellen határozottan tiltakozom. A nemzet távol van attól, hogy végszükségben legyen és élő hitem szerint ebbe nem is kerülhet, míg érzi történelmi elhivatottságát és vannak

Magyar Királyi

Osztálysorsjáték

84.000 sorsjegy

42.000 nyeremény

A sorsjegyek fele okvetlen nyer!

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

pengő 500.000 pengő

azaz félmillió pengő

1 jut.	á P	300.000	5 nyer.	á P	15.000
1 nyer.	á P	200.000	8 nyer.	á P	10.000
1 nyer.	á P	100.000	10 nyer.	á P	5000
1 nyer.	á P	50.000	12 nyer.	á P	4000
1 nyer.	á P	40.000	24 nyer.	á P	3000
2 nyer.	á P	30.000	62 nyer.	á P	2000
2 nyer.	á P	25.000	130 nyer.	á P	1000
2 nyer.	á P	20.000			

stb. stb. összesen közel 8 millió pengő készpénzben.

Első huzás
október 20-énSorsjegyek
kaphatók
az összes
főárusítóknál18
sorsjegy
3 P14
sorsjegy
6 P12
sorsjegy
12 P11
sorsjegy
24 P

egészséges célkitűzései, amelyeknek megvalósítására erős akaráttal törekszik.

— Ezt a bizalmat és erős akaratot akarom felkelteni minden magyar testvéremben s ha ez a bizalom és ez az erős akarat meglesz, bizton hiszem, újabb ezredévek élnek a nemzetben. Meginyithatatlant a hitem, hogy önfegyelmekkel, erős akaráttal, nemzeti öntudattól áthatott kötelességteljesítéssel feltétlenül meg tudjuk állítani a gazdasági válság romboló hullámain és kifelé is megnyitjuk

az utat a magyar érdekek igazságos és méltányos érvényesülése előtt.

— *Magyar Testvéreim! Vezérként állok előttetek! Esetleg új utakon foglak Benneteket vezetni. Csodavárás-sal ne ámitsátok magatokat. Utunk meredek, sziklás, tövises ut, de érzem, tudom, hogy elvezet a célhoz. Magyarok! Testvéreim! Gyujtsátok meg lelkenek nemzetemért, ti-érettetek égő élettüzénél a bizalom szövétnekét! Világít-sátok!*

Mit akartok? Magyar feltámadást!

Gömbös Gyula miniszterelnököt sok ezer főnyi tömeg ünnepelte.

Október hó 8-án, szombaton délután zajlott le a fővárosban a *Társadalmi Egyesületek Szövetsége* (TESz) felejtethetetlenül megkapó ünnepe, amikor is a TESz-ben tömörült 285 egyesület tagjai — sok ezer főre rugó tömeg — régi vezéréket, *Gömbös Gyula* miniszterelnököt ünnepezték. Az ünnepség a Kossuth Lajos-téren, a TESz székháza előtt ment végbe. Az ünneplőruhába öltözött, zászlóerdővel tarkított tömeg a lobogókkal, drapériákkal díszített hatalmas teret majdnem teljes egészében betöltötte és példás rendben sorakozott fel a TESz gyönyörűen felkészített palotája elé.

Mialatt a tömeg a Kossuth Lajos-téren gyülekezett, azalatt a TESz tanácskozástermében, a meghívott előkelőségek előtt, lefolyt *Gömbös Gyula* miniszterelnök fogadtatása. A miniszterelnököt *Sípöcs Jenő* polgármester, a TESz társelnöke köszöntötte, mint a néptől kiválasztott férfit.

Gömbös Gyula miniszterelnök válaszában többek között a következőket mondotta:

Nem lehetnek kiskirályok és rabszolgák!

— Fiatalságomkor dolgozóasztalomra a következő mondatot írtam: *Sohasem késő cselekedni!* Azóta is ezt a szempontot tartottam szem előtt s ezért merem vállalni ma az ország vezetését is. Nem a magam személyét nézem, mert azt tartom, *aki becsületes hittel vallja magát nemzetét fiának, annak mindenét oda kell adnia nemzetének.* S ha azt mondják, hogy fanatikusok fognak velem szembeállni, azt mondom, hogy ma már kevesen lesznek ilyenek, *mert rólam, aki a magyar testvériséget hirdetem és a munkás felé is baráti kezet nyújtok, nem hiszem, hogy bárki meg ne érezné azt, hogy az én kezem becsületes kéz.*

— S ha azt hirdetem, *hogy nincsenek válaszfalak s nem is szabad, hogy legyenek társadalmi osztályok között, mert le kell rombolni azokat, az a meggyőződésem, hogy egyik társadalmi réteg kell, hogy a másiknak segítsen. Nemzeti államban nem engedhetjük meg azt a lukszust, hogy kiskirályok és rabszolgák legyenek.* Össze kell fognia a magyar társadalomnak, nyolc millió magyar nem engedheti meg magának azt a fényűzést, hogy széttagoltan élje nemzeti életét.

— *Az én programom minden magyar programja, az én nemzeti munkatervem minden magyar munkaterve kell, hogy legyen.* Nincsenek benne szélsőségek, jöllehet, határozottan hangsúlyozom a nemzeti irányt. Gazdasági, kulturális és minden téren harmonikus munkára van szükség. Ennek a harmonikus munkának szelleme pedig nem lehet más, csak a nemzeti szellem.

Magyar kormányelnök ekkora tábor élén még nem állott!

A miniszterelnök beszédét minduntalan megakasztotta a lelkes éljenés és az ünneplés, amely a beszéd elhangzása után szinte nem akart véget érni. Ezután a miniszterelnök a TESz nagytermébe vonult, ahol nagy érdeklődéssel tekintette meg a *Mussolininek szánt ajándékokat*, elismerését fejezte ki a TESz vezetőségének azért a hatalmas munkáért, amellyel a kétmillió

aláírást összegyűjtötte, egybefoglalta és lehetővé tette, hogy a magyar nemzet szeretetének ez a páratlan arányú megnyilvánulása eljusson a baráti olasz nemzet velünk rokonérzésű miniszterelnökehez.

Pontosan fél 5 órakor jelent meg *Gömbös Gyula* a TESz épületének nemzetiszínű drapériával bevont erkélyén, amely a parlament felé néz. Ebben a pillanatban ezer s ezer torokból esendültek fel a *Himnusz* akkordjai. Páratlanul szép, festői látványosság volt az erkélyről feltáruuló hatalmas tömeg, amely valósággal hullámozott a zászlótenger alatt. Amikor *Gömbös Gyula* megjelent az erkélyen, hangos, viharzó éljenkiáltásokban tört ki.

A TESz összessége nevében *Szontagh Tamás* dr., a Szövetség országos elnöke üdvözölte a miniszterelnököt.

— Mi — mondotta többek közt — a kormányelnökben a *nemzeti társadalom istenküldötte, tüneményes vezérét látjuk, akit a határtalan fajszeretete, a nemzet ügyének szolgálatában magát megtagadó önzetlensége, akadályt nem ismerő elszánt-sága emeltek a magyar nemzeti társadalom vezéri székébe.*

— Kegyelmes uram! Szeretett vezérünk! — folytatta később — nézz körül a mi beláthatatlan sorainkon! A lelkesedéstől ragyogó szemek tekintenek rád mindenfelől. *Magyar kormányelnök ekkora tábor élén még nem állott. Kévszerezett serege annyi élő hittel, annyi bizó reménységgel és oly bátor elszántsággal, mint ez itt Nagyemlétségodat: Töled, a te kipróbált vezérségedtől várjuk a szabadulást.* A nemzeti öntudattól átitatott milliók várnak nemzeti munkatervedre, hogy annak sikerét minden áldozattal biztosítsák.

Beszédét így végezte:

— *Vezérünk, vezess! Isten áldása kísérjen diadalmas utadon.*

Az üdvözlőszavakra a következőképpen válaszol *Gömbös Gyula* miniszterelnök:

Mit akartok?

— Magyar Testvéreim! A bizalom, amellyel engem a magyar nép abban a pillanatban fogadott, amikor a Kormányzó Ur öföméltósága bizalmából a kormányelnöki székelt elfoglaltam, tudom, mélységes elkötelezettséggel jár személyemre nézve.

— *Én nem ismerem akadályt, mert hinni tudok abban, hogy a magyar népnek elhivatottsága van.* Hinni tudok abban, hogy bármilyen nehéz legyen a jelen, mégis feltámad a magyar, mégis megvirrad s a nemzet erős összetartással, testvéri együttérzéssel várja sorsának biztos jobbrafordulását.

— Valamikor, talán nyolc évvel ezelőtt, egy társadalmi egyesület elnökevé választott. S amikor azt kérdeztem annak az egyesületnek tagjaitól: Mit akartok? — azt válaszolták: *Magyar feltámadást!* Ha ezentúl, mint miniszterelnök, meg fogok jelenni előttetek s azt fogom kérdezni, mit akartok, azt kell válaszolnotok: *Magyar feltámadást!*

— *Mit értek én magyar feltámadáson? Amint azt programomban hangoztattam, értem a békereviziót! Értem az igaz magyar testvériséget!* Nem akarok különbséget tenni társadalmi osztályok között, hanem minden magyar embernek egyformán miniszterelnöke akarok lenni. *A magyar munkást éppen úgy testvéremnek*

tekintem, mint az előkelő paloták lakóját. Mit értek még magyar feltámadáson? Értem a vallás erkölcsi életet, a tiszta erkölcsöt, a családi tűzhely megvédését, a magyar kultúra minden értékét féltve őrző politikát, a mindennapi kenyér megteremtését mindenki számára, aki becsületesen keresi meg azt. Feltámadáson értem azt az öncélú nemzeti politikát, amelynek fontosságától áthatva kell lennie minden magyar embernek. Azt kérem ma tőletek, tekintsetek minden magyar minden este az égre ugyanazzal a gondolattal: a magyar feltámadás gondolatával.

— Egy indiai bölcselő, akitől azt kértezték egyszer, hogy: Mi az, erősnek lenni? — azt válaszolta: Ha tizenkét ember minden nap ugyanazzal a gondolattal ugyanarra a csillagra tekint, világhatalmat jelent. Ha minden magyar egygyé forr, ha igazán átérezzük a testvériség gondolatát, ha komolyan nézzük a programot, amelyet meg kell oldani, ha nem félünk az akadályoktól, hanem erős magyar akarással megyünk neki az útnak, nem féltem a nemzetet, mert ezer éven át viszontagságos történelmi időkben is megállotta helyét.

— Ma, amint már nem egyszer mondtam, nagy káosz van mindenfelé s az én elmémet az, hogy ebből a káoszból az a nemzet menekül ki legelőször, amely befelé ható erőket gyűjt, amely megtalálja önmagát, amely rá lép arra az utra, amelyet a történelem számára előírt. Ezen az úton akarok én titeket vezetni s azt kérem tőletek, ne kritizáljatok, hanem engedelmeskedjétek! Ne szitások testvérháborút, hanem olvadjon össze minden társadalmi egyesület egy nagy magyar társadalmi szervezetté, hogy erős akarattal, egy hittel és bizó reménységgel mehessünk azon az úton, amely, tudom, hogy törises, de amelyen valamennyien elérünk a célhoz.

— Kérdezem tehát: mit akartok? — szólt a tömeghez Gömbös Gyula miniszterelnök, — mire a tömeg a háromszor egymásután feltett kérdésre egyöntetűen zugta: Magyar feltámadást, revíziót!

— Isten áldása a Ti munkátokra és az én munkámra! — fejezte be erre beszédét Gömbös Gyula miniszterelnök, akit a tömeg percekig lelkesen ünnepelet.

A csömöri leányok virágai.

Megrendítő erejű volt az a lelkesedés, amelybe Gömbös Gyula beszéde ragadta az ember ezreket. Mohón itták a szavait s mikor biztatott, amikor világosságot gyújtott egy jobb jövő utjai felé, zugva zendült az éljen s süriin lendültek a magasba a kezek. Igazán testvérként ölekezett össze ebben a forró hangulathatban az egész tömeg s elementáris erővel tört föl a lelkesedés, amikor Gömbös Gyula kérdő szavára háromszor ismételték meg egymásután azt, amit ma minden becsület magyar sziv kíván: *A magyar föltámadást!*

A dalárda ajakán a Himnusz eszenült fel, hogy azután ismét lekerüljenek a fővegek a fejekről, amikor a másik imádságba kezdett a zenekar: a *Kossuth-nótába*. Most mozogni kezdett a tér. A zászlók csoportja megindult. A Rákóczi-üdvölg hangjai mellett oszlan kezdték a tömeg, amelyből a frontarcok szakasza keményütemű díszmenetben vágta ki magát.

Amikor Gömbös Gyula lejtött az erkélyről, a TESz elnöki irodájában szünni nem akaró ünneplésben részesítették. Ezután hájos jelenet szemtanúi voltak a jelenlevők. A sok mindenféle küldöttség közt volt a csömöri falusi bíró, két szép magyar ruhás falusi leány, akik virágot hoztak a miniszterelnöknek. Lent hallgatták a miniszterelnök beszédét és amikor elhangzott, a két kis falusi leány a meghatottságtól elsírta magát. A TESz-rendezők odamentek hozzájuk és egyszerre csak kiderült, hogy a két kisleány leghőbb vágya, hogy a magárral hozott virágot személyesen átadhassa a miniszterelnöknek. Több se kellett a rendezőknek, már is karonfogták a két leányt és az öreg bírót és vitték fel a miniszterelnök elé.

Gömbös Gyula meghatott csodálkozással nézte, mit akartak tőle a kis falusi lányok. Azok bizony csak nyújtották neki a virágot és sirásba esülő hangon mondta egyik is, másik is:

— Isten áldesse, adjon erőt, egészséget!

Gömbös jókedvűen vette el a virágot és vidáman megsimogatta a leányok orcáit. A nagy tisztességre azonban most

már előretörekedett az öreg bíró is, odalépett a miniszterelnök elé, keményen megrázta a kezét és jól a szemébe nézve, így szólt:

— A magyarok Istene adjon jó erőt, jó egészséget a kegyelmes urnak.

Gömbös Gyula melegen megrázta az öreg kezét, megköszönte a jó kívánságokat, mire a két leány és az öreg bíró büszkén eltávozott egy felejthetetlen emlékek szívében.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Gömbös miniszterelnök és Mussolini táviratváltása.

Gömbös Gyula miniszterelnök Mussolini olasz miniszterelnökhöz a következő táviratot intézte:

„Van szerencsém Nagyméltóságodat értesíteni, hogy a Kormányzat Ur öfömméltósága miniszterelnökké méltóztatott kinevezni. Amidőn ezt a jelen körülmények között kétszeresen nehéz feladatot vállalom, tolmácsolni akarom Nagyméltóságodnak annak a tántoríthatatlan barátságának és tiszteletnek az érzelmeit, amelyek engem és az egész magyar nemzetet a nagy olasz nemzethez és ahhoz a férfinhoz kötik, aki a fasiszta Olaszország újjáalkotó mozgalmait megszemélyesíti és kérem, hogy amint ezt a multban is megtette, cselekvő együttműködésének hathatós támogatását a jövőben is biztosítsa, hogy az elődei által követett irányelvek teljes egészükben betarthatók legyenek.“

Mussolini olasz miniszterelnök az alábbi távirattal válaszolt:

„Öszintén köszönöm Nagyméltóságodnak a miniszterelnökség átvétele alkalmából hozzám küldött szívélyes és számomra kedves üzenetét. Én viszont legmelegebb szeretéseim kivánataimat óhajtom kifejezni ahhoz a magas méltósághoz, amellyel Önt Magyarország Fömméltósága Kormányzója felruházta.

A mélyeséges barátság és rokonszenv érzelmei, melyeket Nagyméltóságod úgy saját, mint a magyar nemzet nevében kifejezésre juttatott, teljes és szívélyes viszonzásra találnak az olasz kormány és nép részéről. Nagyméltóságod úgy bennem, mint a fasiszta kormányban mindenkor meg fogja találni ugyanazt az őszinte jószándékot a két országot egymáshoz fűző kapcsolatok további meg erősítésére és a teljes készséget a Nagyméltóságoddal való összeműködésre annál a munkánál, amelyet országa érdekében végezni fog.“

Antal István dr. az új sajtófőnök.

Gömbös Gyula miniszterelnök bejelentette, hogy a miniszterelnökség sajtóosztályának új főnöke, Antal István dr. lesz.

Az új sajtófőnök, Antal István dr., Gömbös Gyula miniszterelnöknek régi munkatársa és bizalmi embere. 1896-ban Kenderesen született. Középiskoláit, majd egyetemi tanulmányait Budapesten végezte, jogi és államtudományi doktorátust tett és megszerzte az ügyvédi diplomát. 1915-ben az I. honvéd gyalogezredhez vonult be és mint tartalékos hadnagy, végigküzödtte a háborút és több harctéri kitüntetéssel szerezte. A háboru után az Egyetemi Körnek volt az elnöke. A bolsevizmus kitérőse után Szegedre menekült, ahol az ellenforradalmi miniszterelnök titkára és a nemzeti kormány sajtóosztályának vezetője. A bolsevizmus után egyik megalapítója és elnöke volt a MEFHOS-nak. Még 1919-ben az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelekésbe lépett és annak hivatalos lapját, a Magyar Szövetkezdést szerkesztette. Több szövetkezetnek ügyésze is volt. Élénk publicisztikai tevékenységet fejtett ki, többek között a Magyar Szemle hasábjain. 1930-ban a Magyarországi Szövetkezetek Szövetségének ügyvezető titkára lett és eredményesen működött közre a szövetség munkájának irányításában. Gömbös Gyula miniszterelnök nemzeti munkatársának megalakításában, mint a miniszterelnök régi munkatársa vett részt s őt, mint a fiatal generáció egyik kiválóan képzett és rátermett tagját emelte Gömbös Gyula bizalma a nagy felelősséggel járó pozícióra.

Az új kormány üdvözlése.

Gömbös Gyula miniszterelnököt és kormányát az ország minden részéből, sőt a külföldről is nap-nap után az üdvözől táviratok ezreivel halmozzák el. A vidéki városok és törvényhatóságok is sorra üdvözlik a kormányt.

A főváros törvényhatósági tanácsa Ripka Ferenc főpolgármester elnökletével október hó 7-én ülést tartott, melyen elfogadták Kozma Jenőnek azt az indítványát, hogy az új kormányt munkájának megkezdésekor a székesfőváros nevében örömmel üdvözlük és felajánlják készségüket a kormány programjának támogatására.

Felavatták a „Magyar Fájdalom“ szobrát.

Bensőséges ünnepség keretében leplezték le október hó 6-án, Budapesten a Magyar Fájdalom szobrát, amelyet Rothermere lord ajándékozott a fővárosnak. Emile Guillaume párisi szobrászművész megkapó alkotását a Szabadság-tér déli részén, a Nemzeti Bank előtti parkban állították föl.

A nemzeti zászlókkal és drapériákkal díszített térségen már a kora délutáni órákban kezdett gyülekezni az ünnepelő közönség. A szobor körül az Egyetemi Hallgatók Bajtársi Szövetségének nagyobb csoportja és az Országos Frontharcos Szövetség díszszázada álltak fel díszőrségnek. Az ünnepség az egyesített dalárdák énekszámával kezdődött, utána Herczeg Ferenc tartotta meg ünnepi beszédét. Gyujtó hatású szavakkal mutatott rá Rothermere lord nagylelkűségére, mellyel az emberiségbe, az életbe és a jövőbe vetett hitet adta vissza a méltatlanul megcsufolt magyarságnak. Nagylelkűségének újabb megnyilvánulása ez a fejedelmi ajándék, a Magyar Fájdalom szobra. Nincs messze az az idő, reméljük valamennyien, mikor ennek a szobornak az arca lesz az egyetlen Magyarországon, amely Trianonért gyászol. Megigérjük, hogy viszonzásul e szoborért a szabad Kárpátok ormán áll majd Rothermere lord szobra és tudjuk, hogy lesz is közöttünk olyan, aki be is váltja ezt a fogadalmat.

A „Magyar Fájdalom“ szobra,

melyet az elmúlt héten leplezték le Budapesten a Szabadság-téren. A szobrot Rothermere lord ajándékozta a magyar nemzetnek.

Rheumás betegeknek nélkülözhetetlen!

F o n t o s u j d o n s á g !

A rheumás bajok házi kezelése

Irta dr. Engländer Árpád szakorvos.

Tartalomtól: Mi a rheuma? — Az ízületi rheuma. — Az izomrheuma. — Hogyan védekezzünk a rheuma ellen? — Hogyan gyógyítjuk a rheumát? — A rheumás bajok házi kezelése. — A rheumás betegek étrendje. — A rheumás betegek ivókurája. — Melegkezelések. — Massage. — Gimnasztika. — Az izomrheuma gyógyítása. — Az izomrheuma házi kezelése, stb., stb.

Ez a kis munka mindazt tartalmazza, amit a rheumás betegek betegségéről és annak házilag való gyógykezeléséről okvetlenül tudnia kell.

III. kiadás ára csak P 2.40.

Kapható a VASÁRNAP könyvosztályában.

Az egyesített énekkarok ezután a Himnuszt énekeltek, majd Rothermere lord képviselője, Mr. P. S. Konody mondott beszédet, tolmácsolta a lordnak a főváros közönségéhez és a magyar néphez intézett üzenetét.

Mr. Konody szavai után Liber Endre helyettes polgármester tartott ünnepi beszédet, majd Mr. Konodyhoz fordult és angol nyelven mondott köszönetet, kérve, hogy tolmácsolja a főváros és az egész magyar nemzet háliját Rothermere lord ajándékáért.

Az ünnepi beszéd után a koszorúk elhelyezése ment végbe.

A szobor talapzatába az alábbi szöveget vésték be: „Ez a szobor a trianoni szerződés által elrabolt gyermekei sorsát sirató Magyarország fájdalmát jelképezi.

Alkotója francia szobrászművész, Emile Guillaume.

Ezen emlékművet a szenvedő magyar nemzetnek ajánlotta föl Magyarország angol barátja: Viscount Rothermere.“

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

Regényfolytatásunk mai számunkból anyagtorlódás miatt kimaradt.

Halálozás. Faragó Aladárné, Faragó Aladárnak, a Vasárnap kiadóhivatali igazgatójának felesége, hosszú betegség után, 49 éves korában október hó 7-én hajnalban hirtelen meghalt. Az elhunyt uriaszony halálát férjén kívül gyermekei: Panny és Erzsébet, továbbá veje Richter Imre és unokái Richter Judit és Marika és kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése október 9-én, vasárnap volt Budapesten, a rákoskeresztúri új temetőben igen nagy részvét mellett.

Akiknek a szívük működése rendetlen, erőlködés nélkül ugy érhetnek el könnyű székelést, ha naponta reggel éhgyomorral megisznak egy kis pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet. Szívszakorvosok megállapították, hogy a Ferenc József viz szívelvsirosodásnál és billentyűhibáknál is enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. A Ferenc József keserűviz gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Általános szokás, hogy minden új sorsjáték előtt sok száz-ezer körlevelet küldenek a főárusítók a közönségnek, sőt sokan az eredeti sorsjegyet is elküldik előzetekénységéből, különösen volt üzletfeleknek, előrevaló megfizetés nélkül. Figyelmeztetjük t. olvasóinkat, hogy csak a huzás előtt kifizetett sorsjegyeknek van nyereményjogosultságuk. Nagy hiba és érzékeny kárt okoznak, ha a sorsjegyeket idejében ki nem fizetik, vagy ha nem akarják megtartani, nem küldik azokat vissza azonnal az illetékes helyre.

Hogyan éljen a gyomor- és bélbajos ember? Irta Lukács Pál dr., gyomor- és bélbajok ismert budapesti szakorvosa. A szerző jelen munkájában azt a célt tűzte maga elé, hogy a gyomor- és bélbetegségekről, azok kezeléséről, gyógykezeléséről, a gyógykezelés kilátásairól és azok megelőzéséről mindazt elmondja, amit erről minden intelligens embernek tudni jó, tudni hasznos és tudni kell. Összekötőkapcsolat kíván létesíteni az orvos és beteg között, amely összekötőkapcsolat hiányát érzi, amennyiben az orvosi rendelkezések ma oly nagy területre kiterjednek, hogy azokat egyszerre áttekinteni nem lehet. Másrészt minden intelligens embernek érthető kívánsága az, hogy felvilágosítást kíván bajának természetét, tudni akarja, hogy az orvosa miért rendelte számára ezt vagy amatt és vajon miért tiltja el ettől vagy attól. Feladatát a könyv írója valóban mestertien oldotta meg, amíg egyfelől szigorúan a tudomány megadott határain belül, rövid és szabatos előadásban előadja az egész anyagot, más oldalról hivatott tollával és könnyű stílusával előadnivalóját oly kellemes olvasmányá tette, hogy az nem is egy tudományos munka, hanem egy könnyű szépirodalmi olvasmány benyomását teszi. Annyi sok új és érdekes, valamint aktuális momentumra terjed ezen kis könyv keretében is, hogy ezzel ezen a téren is valóban igen hasznos munkát végzett. Ismételt és nyomatékosan ajánljuk ezt a könyvet nemcsak a gyomor- és bélbetegségeken szenvedők, hanem minden intelligens ember figyelmébe. A munka megjelenése *Novák Rudolf és Társa* (Budapest, VIII., Baross-u. 21.) munkásságát dicséri, ára csak 2.60 pengő.

Szorulásban szenvedőknél, az „Igmándi” viz válik be legjobban.

REJTVENYEK

1. Szórejtvény.

tej piros

(Beküldte Vallyon Irmus Tiszasülyből.)

2. Szórejtvény.

szám AS nem áll Y

(Beküldte Vallyon Klári Tiszasülyből.)

3. Számrejtvény.

- 29, 55, 26, 22, 4, 51, 44, 24, 49, 21, 52, 45 = Magyar kormányzó volt.
 41, 18, 43, 39, 40, 38, 37, 38, 35, 6 = Az érem más-képpen.
 19, 11, 17, 9, 32, 17, 1, 52, 29, 4 = Ezt kiáltjuk Trianonnak.
 36, 55, 27, 2, 10, 18, 5, 25 = Tiszti iskola.
 33, 8, 10, 8, 15, 5, 11 = Igen fontos intézmény.
 46, 42, 31, 42, 5, 47 = A színek egyike.
 12, 23, 48, 18, 30 = Virág.
 7, 28, 26, 13, 25 = Elszakított város.
 13, 55, 53, 52, 56 = Nagy madár.
 29, 2, 50, 20 = Égítést.
 6, 54, 14, 16 = A bő ellentéte.
 38, 35, 34 = Évszak.
 1—56 = Magyar jelszó, a Kárpátoktól a kéklő Adriáig.

(Beküldte ifj. Józsa Lajos Tiszaderzséről.)

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül olvellenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 39-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

1. Szórejtvény: **Rántotta.** 2. Szórejtvény: **Női zenekar.** 3. Szórejtvény: **Párbaj.** 4. Szórejtvény: **Agglegény.** 5. Szórejtvény: **Szilveszter.**

Helyesen megfejtették: Karcagi Nemzeti Olvasókör, Kovács Bálint, Mezőesztai Gazdakör, Szántó István, Gábor Mária és Ildikó, Szekeres László, Nagy Sándor, Kerék Mihály, Wieser Béla, Bíró Irén, Biss Mancsi, Szücs Ferenc, Nagy Gizella, László József, Márkus Gizella.

Jutalomkönyvet nyertek: **Nemzeti Olvasókör (Karcag) és Bíró Irén (Budapest).**

A 40-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő héten közöljük.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Szombaton, október hó 15-én. Állat- és kirakodóvásár: Besenyszög, Szarvas. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Kercseliget, Somogyvár.

Vasárnap, október hó 16-án. Állat- és kirakodóvásár: Kistelek, Szarvas. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Kunhegyes.

Hétfőn, október hó 17-én. Állat- és kirakodóvásár: Apc, Bata, Büdöszentmihály, Csetény, Egyek, Győr, Jászalsószentgyörgy (bizonytalan), Kapuvár, Kisköre, Kiskörös, Kőszeg, Miskolc, Nagybaracska, Nagydorog, Nyíregyháza, Ócsa, Óskü, Pécsvárad, Rácalmás, Riese, Sajószentpéter, Salgótarján, Sárkeresztúr, Tápószéle, Tarján, Tolnanémedi, Vél. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Lepsény, Nagykőrös, Söjtör, Szob, Szalók. — **Sertés- és kirakodóvásár:** Ózd, Rajka. — **Kirakodóvásár:** Tatabánya.

Kedden, október hó 18-án. Állat- és kirakodóvásár: Erdőtelek, Salgótarján, Szalkszentmárton, Baranyaszentlőrinc, Újpest, Tevel, Vél. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Nagybörzsöny, Szöllősgyőrök. — **Sertés- és kirakodóvásár:** Borsodnádásd. — **Marha-, sertés- és kirakodóvásár:** Szentgotthárd.

Szerdén, október hó 19-én. Állat- és kirakodóvásár: Rum, Siófok, Tállya. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Muesi. — **Sertés- és kirakodóvásár:** Rudabánya.

Csütörtökön, október hó 20-án. Állat- és kirakodóvásár: Egyed, Nemetboly, Ráckozár, Tornaszentandrás. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Hedrehely, Keszthely, Szentpéterúr.

Pénteken, október hó 21-én. Állat- és kirakodóvásár: Csenger, Komádi, Mindszent. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Baranyajenő. — **Marha- és kirakodóvásár:** Szentgyörgyvölgy.

Szombaton, október hó 22-én. Állat- és kirakodóvásár: Mindszent. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Csanádpalota.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak október hó 11-én.)

GABONATÖZSDE

KÉSZÁRUPIAC

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valóságos forgalmi árát jelentik Budapesten.

Buza: tiszal 77 kg-os 13.70—14.15, 78 kg 13.85—14.30, 79 kg 14.05—14.45, 80 kg 14.10—14.60; felsőtiszai, jászszági 77 kg 13.30—13.50, 78 kg 13.45—13.65, 79 kg 13.60—13.80, 80 kg 13.70—13.90, fejmégyei 77 kg 13.15—13.30, 78 kg 13.30—13.45, 79 kg 13.40—13.55, 80 kg 13.50—13.70; dunántúli 77 kg 13.15—13.25, 78 kg 13.30—13.40, 79 kg 13.40—13.50, 80 kg 13.50—13.65; pestvidéki, bácskai 77 kg 13.05—13.25, 78 kg 13.20—13.40, 79 kg 13.30—13.50, 80 kg 13.45—13.65. — **Rozs:** pestvidéki 7.60—7.70, egyéb rozs 7.70—7.80, **takarmányárpa,** elsőrendű 9.90—10.10, takarmányárpa másodrendű 9.70—9.80, felvidéki sörárpa 12.00—14.50, egyéb sörárpa 11.00—12.00, **zab,** elsőrendű 10.10—10.40, zab, másodrendű 10.00—10.10, korpa 7.75—7.85 pengő méterházánként.

HATÁRIDŐPIAC

A határidőpiacra jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árát.

